ODBORNÝ POSUDOK NA VÝKSYT SYSĽA PASIENKOVÉHO V LOKALITE PHAROS, BRATISLAVA

Projekt	**Odborný posudok na výskyt sysľa pasienkového (*Spermophilus citellus*) v lokalite Letisko M.R. Štefánika Bratislava – IV. Kvadrant**
Objednávateľ	ADONIS CONSULT, s.r.o. Eisnerova 58/A, 841 07 Bratislava IČO 46 957 481 info@adonisconsult.sk, www.adonisconsult.sk
Dátum vypracovania	02/2023
Koordinátor úlohy a spolupráca:	RNDr. Vladimír Kočvara
Autor posúdenia:	Ing. Ervin Hapl, Muránska Dlhá Lúka

Odborný posudok na výskyt sysľa pasienkového (Spermophilus citellus) v lokalite Letisko M.R. Štefánika Bratislava – IV. Kvadrant

ÚVOD

Odborný posudok bol vypracovaný na základe objednávky spoločnosti ADONIS CONSULT, s.r.o. na vykonanie účelového prieskumu prítomnosti sysľa pasienkového (*Spermophilus citellus*) v mestskej časti Bratislava Vrakuňa, k.ú. Vrakuňa na pozemku č.4000 LV č.7856 a v jeho okolí. Areál podrobený prieskumu sa nachádza medzi čistiarňou odpadových vôd Vrakuňa a letiskom M. R. Štefánika v rámci projektu Logistického centra 4.kvadrant (príloha). Odborný posudok popisuje súčasné podmienky a stav v danom území a jeho širšom okolí.

CIELE A METODIKA

Okolnosti kontroly:
Podrobný prieskum realizoval Ing. Ervín Hapl v dňoch 19.-20.3.2022, 06.-07.04.2022, 14.04.2022, 23.-24.07.2022, 29.07.2022, 31.07.2022, 01.-03.08.2022, 05.-06.08.2022, 16.-17.8.2022, 02.12.2022.
V rámci kontroly sa prechádzalo územie a zaznamenávali pobytové znaky (nory, trus), špecificky bol prieskum zameraný na sysľa pasienkového. Sysle pasienkové sa v území okolo letiska odchytávali a odchytené jedince sa preniesli na lokality dohodnuté so Štátnou ochranou prírody. Obhliadke bol podrobený samotný areál výstavby a širšie okolie v okruhu po oplotenie letiska (na mape obhliadnuté lokality). Sledovalo sa celé územie od letiska až po Vrakuňu pomocou ďalekohľadov. Po pozorovaní jedinca sa vyhľadala jeho nora a následne sa pokračovalo pozorovaním z miesta, kde bol jedinec zistený. Cieľom bolo zistenie najväčšej vzdialenosti do akej sa sysle šíria od letiska. Z dôvodov posúdenia vplyvu výstavby na populácie chráneného živočícha v mieste plánovaných stavebných aktivít bola realizovaná obhliadka s cieľom:

1. zistenia prítomnosti alebo absencie jedincov chráneného alebo ohrozeného druhu cicavca sysľa pasienkového
2. zistenie dynamiky zmien priestorového rozšírenia kolónií populácie sysľa pasienkového na skúmanom území
3. zistenia vybraných kvantitatívnych znakov prítomnej populácie sysľa pasienkového zo zameraním na početnosť a hustotu.

VÝSLEDKY

Vzhľadom k návrhu stavby bolo zistené:

1. v mieste stavby nebol zistený žiaden jedinec sysľa pasienkového
2. dynamika osídľovania sysľom v okolí letiska bola podrobne preskúmaná a aj pri veľmi vhodných podmienkach neprenikol syseľ až k miestu navrhovanej stavby
3. odhadujem na základe získaných dát z okolia letiska, že sa každoročne všetkými smermi šíria stovky až tisíce jedincov avšak do priestoru navrhovanej stavby sa šírenie nezistilo.

Počas jarných mesiacov – marec, apríl – bola zistená prítomnosť sysľa pasienkového (*Spermophilus citellus)* v okolí oplotenia letiska na parcelách severne od navrhovaného zámeru pod č.3125/84, 3125/1, 3125/6, 3153/10 klasifikovaných ako zastavané plochy a nádvoria. V minimálnom počte sa nachádzali na okraji parcely č. 4001/1, ktorá bola osiata pšenicou a výskyt bol zistený do vzdialenosti 5 m od okraja parcely. Parcely č.3153/2 a č. 3154/2 boli osiate jačmeňom a sysľom boli osídlené rovnomerne do vzdialenosti 30 m od okraja (od letiska). Parcela č. 4011/1 bola osiata pšenicou a sysle sa tu nachádzali v minimálnom počte do 5 m od letiska.
Počas letných mesiacov – júl, august – bola zistená prítomnosť sysľa pasienkového (*Spermophilus citellus)* na okraji parcely č. 4001/1 a č. 4011/1 do vzdialenosti 50 m od okraja parcely. Parcely č.3153/2 a č. 3154/2 bola sysľom osídlená rovnomerne do vzdialenosti 100 m od okraja (od letiska). Ojedinele sa na parcelách č. 3153/2 a č. 3154/2 vyskytovali sysle až 300 m od letiska.
Vzhľadom na to, že ide o ornú pôdu sú tu vyskytujúce sa jedince sysľa pasienkového (*Spermophilus citellus)* ohrozené a nemajú perspektívu na prežitie. Z tohto dôvodu boli jedince v jarnom aj letnom termíne (mimo obdobie rozmnožovania) odchytávané a prevážané na perspektívne lokality. Odchyt bol realizovaný pod dozorom Štátnej ochrany prírody Správy CHKO Dunajské luhy. Odchytených bolo na jar 60 jedincov a v lete 235 jedincov.

ZÁVER

Dané územie je intenzívne obhospodarovaná agrocenóza s aplikáciou chemických prípravkou. **Trvalo neposkytuje vhodné podmienky pre život akéhokoľvek živočícha**.

Jediným problémom danej plochy bola možnosť kolonizácie plochy druhom *Spermophjilus cittelus* v prípade, že v danom priestore budú osiate obilniny. Sysle v období od mája do augusta dočasne osídlia plochu osiatu obilninami. Najcitlivejšie obdobie je z tohto pohľadu obdobie po žatve. Rozsiahlym prieskumom v roku 2022, kedy bolo územie osiate obilninami, sa zistilo, že navrhovaná stavba je príliš vzdialená na to, aby k osídleniu sysľom za týchto okolností došlo.

Trvalé trávne porasty okolo objektu, ktoré vzniknú po realizácii stavby by mohli kvalitatívne zmeniť situáciu. Na ploche by sa prestali používať agrochemikálie a na ploche by zrejme bola výsadba, ktorá ak sa vhodne zvolí môže mať pre výskyt živočíchov ako aj pre ľudské zdravie výrazný pozitívny vplyv. Navrhujem do výsadby v okolí objektu zakomponovať:

1. stromy – lipu malolistú a veľkolistú a čerešňu
2. kríky – budleiju Dávidovu (*Buddleja davidii*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*)
3. trvalky – pamaroján obyčajný (*Origanum vulgare*), Materina dúška (*Thymus serpyllum*)

Vypracoval: Ervín Hapl
V Muránskej Dlhej Lúke dňa 13.. 02. 2023